

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 25. jula 2024. godine
Br. Ref.: RK 2479/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI293/23

Podnosilac

Musa Shabani

Ocena ustavnosti rešenja E. Rev. br. 17/23
Vrhovnog suda od 5. oktobra 2023. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija
Enver Peci, sudija, i
Jeton Bytyqi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Musa Shabani, sa prebivalištem u opštini Mitrovica (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Safet Voca, advokat iz opštine Mitrovica.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost rešenja [E. Rev. br. 17/2023] od 5. oktobra 2023. godine Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud), u vezi sa rešenjem [K.DH.SH.II. br. 269/22] od 7. marta 2023. godine Privrednog suda Kosova-Soba drugog stepena (u daljem tekstu: Privredni sud-Soba drugog stepena).

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenog rešenja Vrhovnog suda, kojim se navodi da su podnosiocu zahteva povredena osnovna prava i slobode, zagarantovane članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).
4. Pored toga, podnosilac zahteva pred Sudom traži i uvođenje privremene mere radi zaustavljanja izvršnog postupka dozvoljenog prema izvršnom nalogu [P. br. 773/2023] od 23. novembra 2023. godine, sa obrazloženjem da će mu se pričiniti nepopravljiva šteta, jer nema drugu imovinu za stanovanje, daje star i da nije dobrog zdravstvenog stanja.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka), 27. (Privremene mere) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 25 (Podnošenje zahteva i odgovora) i 44 (Zahtev za uvođenje privremene mere) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 29. decembra 2023. godine, Ustavni sud Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) je primio zahtev podnosioca, koji je podneo preko pošte 22. decembra 2023. godine.
7. Dana 16. januara 2024. godine, predsednica Suda je, odlukom [br. GJR.KI293/23], imenovala sudiju Selvetu Gërxhaliu-Krasniqi za sudiju izvestioca, dok je odlukom [br. KSH.KI293/23] imenovala Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Safet Hoxha (članovi).
8. Dana 24. januara 2024. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva i Vrhovni sud o registraciji zahteva.
9. Dana 11. marta 2024. godine, sudija Jeton Bytyqi je položio zakletvu pred predsednicom Republike Kosovo kada je i počeo njegov mandat u Sudu.
10. Dana 26. juna 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Iz spisa predmeta proizilazi da je 20. marta 2023. godine Osnovni sud u Mitrovici (u daljem tekstu: Osnovni sud) rešenjem [E. br. 36/2011] dozvolio izvršenje po presudi [C. br. 147/2006] Opštinskog suda u Mitrovici, kojim se podnosilac zahteva obavezao da na ime izmirenja duga iz ugovora o kreditu isplati tužilji Banka e Re e Kosovës iznos od 180.973,80 evra, sa mesečnom kamatom od 1,3%. U međuvremenu, 18. aprila 2013. godine, Osnovni sud je rešenjem [E. br. 36/2011], odbio kao neosnovan prigovor podnosioca zahteva podnet protiv gore navedenog rešenja Osnovnog suda. Apelacioni sud je 14. maja 2014. godine rešenjem [CA. br. 1369/2013] odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i potvrdio rešenje [E. br. 36/2011] od 18. aprila 2013. godine.
12. Dalje, iz spisa predmeta proizilazi da je 13. januara 2016. godine Kancelarija privatnog izvršitelja A.M. primila predmet [E. br. 36/2011] Osnovnog suda, po zahtevu poverioca, „NLB Banke“ SH.A., za ustupanje predmeta izvršitelju. U toku postupka kod privatnog izvršitelja, održane su dve javne aukcije, gde je na drugoj aukciji dug koji je dužnik imao prema poveriocu preciziran u iznosu od 165.000 evra i poverilac je ponudio iznos od 54.300,00 evra za kupovinu imovine dužnika.
13. Dana 30. jula 2021. godine, preko naloga [P. br. 09/16], privatni izvršitelj (i) je imenovao kupca „NLB Banku“ Priština SH.A., koja je ponudila 54.300,00 evra prema rešenju o upisu hipoteke Opštinskog suda u Mitrovici br. 198/2003 od 19. novembra 2003. godine, kao intabulacioni sud, za katastarske parcele P-71208072-03002-9 i P-71208072-03003-7; (ii) naložio podnosiocu zahteva da preda poveriocu nepokretnost u roku od 7 (sedam) dana od dana pravosnažnosti naloga; (iii) naložio Upravi za geodeziju, imovinu i katastar da uknjiži nepokretnost na ime poverioca; i (iv) utvrdio da nakon kupovine nepokretnosti, preostali iznos duga od 165.000 evra, poverilac može realizovati drugim sredstvima izvršenja iz imovine dužnika.
14. Neutvrđenog datuma, podnosilac zahteva je uložio žalbu Privrednom sudu-Soba drugog stepena protiv naloga za prodaju [P. br. 09/16] privatnog izvršitelja, zbog povrede odredaba izvršnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primene materijalnog prava i povrede člana 31. Ustava u vezi sa stavom 1 člana 6. EKLJP-a.
15. Dana 7. marta 2023. godine, Privredni sud-Soba drugog stepena je, rešenjem [K. DH. SH. II. br. 269/22], odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdio nalog za prodaju koji je izdao privatni izvršitelj. Privredni sud-Soba drugog stepena je ocenila da je nalog za prodaju bio redovan i zakonit, da nije bio zahvaćen bitnom povredom odredaba izvršnog i parničnog postupka i da je pravilno utvrđeno činjenično stanje i pravilno primenjeno materijalno pravo.
16. Dana 17. marta 2023. godine, podnosilac zahteva je podneo predlog za pokretanje zahteva za zaštitu zakonitosti Kancelariji državnog tužioca protiv gore navedenog rešenja.
17. Dana 22. marta 2023. godine, Kancelarija državnog tužioca je, obaveštenjem [KMLC. br. 32/2023], obavestila podnosioca zahteva da na osnovu stava 3, člana 14. Zakona br. 08/L-015 o Privrednom sudu (SL, broj 7, 10.februar 2022. godine) (u daljem tekstu: Zakon o privrednom sudu), zahtev za zaštitu zakonitosti nije dozvoljen.

18. Dana 28. marta 2023. godine, podnosilac zahteva je izjavio reviziju Vrhovnom sudu na rešenje [K. DH. SH. II. br. 269/22] od 7. marta 2023. godine Privrednog suda-Soba drugog stepena, kojim je potvrđen nalog za prodaju od 30. jula 2021. godine koji je izdao privatni izvršitelj, gde je kao kupac određena „NLB Banka“ Prishtina SH.A. Podnosilac zahteva je revizijom navodio bitnu povredu odredaba izvršnog postupka, pogrešnu primenu materijalnog prava i povredu člana 31. Ustava.
19. Dana 9. juna 2023. godine, „NLB Banka“ Prishtina SH.A je podnela odgovor na reviziju podnosioca zahteva, kojim je tražio da Vrhovni sud odbije reviziju, jer nije dozvoljena prema Zakonu br. 04/L-139 o izvršnom postupku (SL, broj 3, 31. januar 2013. godine) (u daljem tekstu: Zakon o izvršnom postupku).
20. Dana 5. oktobra 2023. godine, Vrhovni sud je, rešenjem [E. Rev br. 17/2023], odbio, kao nedozvoljenu, reviziju podnosioca zahteva, sa obrazloženjem da revizija nije dozvoljena u izvršnom postupku prema stavu člana 68. Zakona o izvršnom postupku.
21. Iz spisa predmeta proizilazi da je 23. novembra 2023. godine, nalogom o izvršenju [P. br. 773/2023], privatni izvršitelj B.T. dozvolio izvršenje koje je predložio poverilac za oslobađanje katastarskih parcela od ljudi i stvari i da je protiv istog, podnosilac zahteva podneo prigovor Privrednom sudu.

Navodi podnosioca

22. Sud podseća da podnosilac zahteva navodi da je osporena odluka doneta uz povredu osnovnih prava i sloboda propisanih članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.
23. Podnosilac zahteva pred Sudom tvrdi da je Privredni sud-Soba drugog stepena propustio da pravilno oceni činjenicu da je izreka naloga o izvršenju [P. br. 09/2016] u suprotnosti sa njegovim obrazloženjem, da nisu dati dovoljni razlozi o odlučnim činjenicama i da dokazi nisu ocenjeni zasebno i zajedno. S tim u vezi, podnosilac zahteva ističe da je privatni izvršitelj postupio u suprotnosti sa Zakonom o izvršnom postupku, jer je istekao rok u kome se može tražiti izvršenje. Pored toga, podnosilac zahteva dodaje da rešenje o registraciji hipoteke br. 198/2003 Opštinskog suda u Mitrovici nije imalo svojstvo izvršnog dokumenta.
24. Pored toga, podnosilac zahteva ističe da, rešenjem Privrednog suda- Soba drugog stepena, nije pravilno cenjena činjenica da u prvom postupku pred sudom, kao i pred privatnim izvršiteljem, poverioca nisu zastupala zakonom ovlašćena lica.
25. Podnosilac zahteva navodi da mu je povređeno pravo zagarantovano članom 31. Ustava, jer njemu i njegovoj supruzi, suvlasnici nepokretnosti, nije omogućeno da se njihova stvar pravilno, javno i u razumnom roku razmotri i nije im omogućena jednaka zaštita prava u izvršnom postupku.
26. Podnosilac zahteva takođe dodaje da osporeno rešenje Vrhovnog suda nije zakonito, jer je, prema njemu, doneto u suprotnosti sa stavom 2 člana 14. Zakona o Privrednom sudu i da je Vrhovni sud pogrešno primenio stav 1 člana 68. Zakona o izvršnom postupku.

27. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da: (i) proglasi zahtev prihvatljivim; (ii) da utvrdi da je došlo do povrede članova 31, 32 i 54. Ustava u vezi sa članovima 6. i 13. EKLJP-a; (iii) da proglasi ništavim rešenje [E. Rev br. 17/2023] od 5. oktobra 2023. godine Vrhovnog suda; (iv) da uvede privremenu meru, kojom će se zabraniti izvršenje naloga o izvršenju [P. br. 773/2023] od 23. novembra 2023. godine do donošenja mišljenja Vrhovnog suda na preispitivanju; i (v) da vrati na preispitivanje rešenje [E. Rev br. 17/2023] Vrhovnog suda i da ga obaveže da donese pravičnu i zakonitu odluku.

Ocena prihvatljivosti zahteva

28. Sud prvo razmatra da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom.
29. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

30. Sud takođe dalje razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se poziva na članove 47. (Individualni zahtevi), 48. (Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, koji propisuju:

Član 47 (Individualni zahtevi)

„1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48 (Tačnost podneska)

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49 (Rokovi)

„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku ...”.

31. Sud se dalje pozva i na pravilo 29 (Računanje vremenskih rokova) i pravilo 34 (Kriterijumi prihvatljivosti) Poslovnika:

Pravilo 29
(Računanje vremenskih rokova)

Vremenski rok koji je određen u Ustavu, Zakonu i Poslovniku, računa se na sledeći način:

[...]

(d) kada je rok izražen u mesecima, isti se završava istekom istog kalendarskog dana u mesecu kao i dan kada se desio događaj ili radnja za koju ti'eba izračunati rok;.

[...]

(g) izuzetno, ako rok ističe u subotu, nedelju ili na službeni praznik, on se produžava do kraja prvog radnog dana koji sledi.

Pravilo 34
(Kriterijumi prihvatljivosti)

“(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

(c) Ako je zahtev podnet u roku od četiri (4) meseca od dana kada je odluka po poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva; i

32. Što se tiče ispunjavanja tih uslova, Sud prvo ističe da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, koja osporava akt javnog organa, odnosno rešenje [E. Rev br. 17/2023] od 5. oktobra 2023. godine Vrhovnog suda, nakon što je iscrpeo pravna sredstva propisana zakonom.
33. Prilikom ocene da li su ispunjeni uslovi iz člana 49. Zakona u vezi sa pravilom 34 (1) (c) Poslovnika, Sud treba da razmotri da li kriterijum za rok od 4 (četiri) meseca, propisan Zakonom, ispunjen u odnosu na “poslednju odluku”, donetu kao rezultat “delotvornog pravnog sredstva”, kao što je propisano uslovima prihvatljivosti propisanim Poslovnikom.
34. Sud, takođe, podseća da podnosilac zahteva mora da iscrpi sva pravna sredstva za koja se očekuje da su delotvorna i dovoljna. Samo delotvorna sredstva se mogu uzeti u obzir od strane Suda, posto podnosilac zahteva ne može produžiti striktno vremenske rokove koji su propisani Zakonom i Poslovnikom, pokušavajući da ulaže pravna sredstva koja nisu dozvoljena ili žaleći se institucijama koje nemaju nadležnost da pruže zaštitu prava zbog kojih se žali podnosilac zahteva (vidi, slučajeve Suda: [KIO6/23](#), podnosilac zahteva: *Hizri Haxhiu*, rešenje o neprihvatljivosti od 17. januara 2024. godine, stav 20; [K112/19](#), podnosilac zahteva: *Ilir Kabashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. novembra 2019. godine, stav 38; kao i slučaj ESLJP-a: [Ferne protiv Ujedinjenog Kraljevstva](#), br. 14881/04, odluka od 5. januara 2006. godine).

35. Sud primećuje da je 17. marta 2023. godine, podnosilac zahteva podneo predlog za pokretanje zahteva za zaštitu zakonitosti Kancelariji državnog tužioca na rešenje [K. DH. SH. II. br. 269/22] Privrednog suda, koji je odbijen, kao nedozvoljen, obaveštenjem [KMLC. br. 32/2023]. Međutim, podnosilac zahteva ne osporava gore navedeno obaveštenje Kancelarije državnog tužioca pred Sudom.
36. U tom smislu, Sud treba da oceni da li je odluka koja se osporava, odnosno rešenje [E. Rev br. 17/2023] od 5. oktobra 2023. godine Vrhovnog suda doneto kao rezultat delotvornog pravnog sredstva, odnosno da li je revizija koju je izjavio podnosilac zahteva na rešenje [K. DH. SH. II. br. 269/22] od 7. marta 2023. godine Privrednog suda-Soba drugog stepena bila delotvorno pravno sredstvo propisano zakonom.
37. Sud podseća da je Vrhovni sud, rešenjem [E. Rev br. 17/2023] od 5. oktobra 2023. godine, odbio, kao nedozvoljenu, reviziju podnosioca zahteva izjavljenu protiv rešenja Privrednog suda-Soba drugog stepena i obrazložio: “Članom 68 stav 1 Zakona br. 04/L-139 o izvršnom postupku je propisano: “Nije dozvoljena revizija niti ponavljanje postupka u izvršnom postupku” i uzimajući u obzir činjenicu da je revizija izjavljena na rešenje Privrednog suda, Soba drugog stepena u Prištini, K. DH. SH. II. br. 269/22 od 07.03.2023. godine, odluka koja se doneta u izvršnom postupku, revizija je nedozvoljena zbog čega je revizija dužnika trebalo da se odbije”.
38. S tim u vezi, Sud se poziva na stav 1 člana 68. Zakona br. 04/L-139 o izvršnom postupku, koji propisuje:
1. “Nije dozvoljena revizija niti ponavljanje postupka u izvršnom postupku”.
[...]
39. Sud primećuje da u slučaju podnosioca zahteva, nakon prijema rešenje Privrednog suda-Soba drugog stepena, ništa nije sprečilo podnosioca zahteva da se obrati Ustavnom sudu. Međutim, on je koristio pravna sredstva, odnosno reviziju, koja nije bila predviđena zakonom.
40. Shodno tome, “poslednja odluka”, prema članu 49. Zakona, je rešenje [K. DH. SH. II. br. 269/22] Privrednog suda-Soba drugog stepena, kojim je odbijena, kao neosnovana, žalba podnosioca zahteva protiv naloga za prodaju [P. br. 09/16] privatnog izvršitelja (vidi, slučaj Suda: [KI240/19](#), podnosilac zahteva: *Enver Latifi*, rešenje o neprihvatljivosti od 26. marta 2021. godine, stav 49).
41. Sud podseća da je rešenje [K. DH. SH. II. br. 269/22] Privrednog suda doneto 7. marta 2023. godine. Iako podnosilac zahteva nije naveo datum prijema te odluke, iz činjenica slučaja je jasno da je vreme između prijema gore navedenog rešenja i datuma podnošenja njegovog zahteva, 22. decembra 2023. godine Sudu, istekao vremenski period od 4 (četiri) meseca (vidi, slučaj Suda: [KI112/19](#), podnosilac zahteva: *Ilir Kabashi*, gore citiran, stav 44).
42. Shodno tome, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca u vezi sa rešenjem [K. DH. SH. II. br. 269/22] Privrednog suda-Soba drugog stepena podnet nakon zakonskog roka od 4 (četiri) meseca.

43. Štaviše, Sud podseća da je pravilo o roku od četiri meseca autonomno i da se mora razumeti i primeniti na osnovu činjenica svakog slučaja posebno kako bi se obezbedilo delotvorno korišćenje prava na podnošenje zahteva pred Sudom. Sud naglašava da svrha zakonskog roka od 4 (četiri) meseca, definisana članom 49. Zakona i tačkom (c) stava 1. pravila 34. Poslovnika, služi pravnoj sigurnosti i obezbeđuje da se slučajevi koji pokreću ustavna pitanja rešavaju u razumnom roku i sprečava da se vlasti i druga pogođena lica drže u stanju neizvesnosti tokom dužeg vremenskog perioda (vidi, slučaj ESLJP-a: Lekić protiv Slovenije, br. 36480/07, presuda od 11. decembra 2018. godine, stav 65). Ovo pravilo takođe daje vremena potencijalnom podnosiocu zahteva da razmisli da li želi da podnese zahtev Sudu i, ako želi, da odluči o konkretnim argumentima koje treba izneti i toku činjenica, pošto s vremenom postaje teško razmotriti pitanja koja je pokrenuo podnosilac zahteva (vidi, slučaj ESLJP-a: Sabri Güne protiv Turske, br. 27396/06, presuda od 29. juna 2012. godine, stavovi 52 i 55).
44. Konačno, na osnovu gore razrađenih razloga, Sud utvrđuje da zahtev nije podnet u zakonskom roku koji je propisan u članu 49. Zakona i tački (c) stava 1 pravilu 34 Poslovnika i shodno tome, Sud ne može da razmatra meritum slučaja, odnosno da li su osporenim rešenjem povređena ustavna prava podnosioca zahteva.

Povodom zahteva za privremenu meru

45. Sud podseća da podnosilac zahteva traži uvođenje privremene mere od strane Suda na osnovu toga što će mu se kao rezultat izvršenja pričiniti nepopravljiva šteta, jer nema drugu imovinu za stanovanje, daje star i da nije dobrog zdravstvenog stanja.
46. Sud je gore utvrdio da je zahtev podnosioca neprihvatljiv. Stoga, u skladu sa stavom 1 člana 27. (Privremene mere) Zakona i pravilom 45 (Odlučivanje po zahtevu za uvođenje privremene mere) Poslovnika, zahtev za privremenu meru je bez predmeta razmatranja i kao takav se odbija.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 27. i 49. Zakona i u skladu sa pravilima 34 (1) (c) i 45 Poslovnika, 26. juna 2024. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA ODBIJE zahtev za uvođenje privremene mere;
- IV. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa stavom 4, člana 20. Zakona;
- V. Ovo rešenje stupa na snagu na dan objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo u skladu sa stavom 5, člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Selvete Gërxhaliu-Krasniqi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani